

[Bertel Dahlggaard.]

giver den hovedregel, at alle store bedrifter skal gennemføre udbyttedelingssystemet, men derefter giver adgang til individuelle afvigelser af forskellig art og adgang til fritagelse for virksomheder, der ikke egner sig til sådanne systemer.

Derimod må jeg modsige det ærede medlem, når han antyder, at det foreliggende forslag går ud på noget lignende, som det konservative parti i England har taget til orde for. Jeg har ærlig talt fået det indtryk, at det konservative partis tagen til orde for et udbyttedelingssystem i England på frivilligt grundlag i meget høj grad havde karakter af valgpropaganda, men selvom det eventuelt var ment aldrig så alvorligt, vil man bemærke, at systemet alene skulle være knyttet til den enkelte arbejdsindsats, det, som selve vort akkordsystem jo tager sigte på.

Dernæst skal jeg sige, at det kunne være meget tiltalende — måske — at forelægge et forslag, der gik videre, men jeg tror, at det ærede medlem er enig i, at der ikke var sandsynlighed for, at det ville blive gennemført i rigsdagen, ja, det ærede medlem ville vel ikke engang kunne give det sin tilslutning. Jeg synes, at det, det drejer sig om nu, er at få begyndt. Jeg ved ikke, om jeg må være så ubeskedent at nævne, at det egentlig er karakteristisk for tempoet her i landet, at da jeg for 31 år siden holdt min jomfrutale her i tinget, drejede den sig om gennemførelse af det, vi nu har stillet forslag om. Det synes at bekræfte det, som landstingets formand, hr. Steincke, med så stor virkning har udtalt, at der altid vil gå 30 år fra det tidspunkt, da en tanke føres frem her i Danmark, til der er udsigt til gennemførelse af den.

Der var et tidspunkt omkring 1920, da der var en atmosfære, der måske muliggjorde at gå videre, men så skete der det ulykkelige, at hele spørgsmålet kom ind på et sidespor gennem det bedriftsrådssystem, som man søgte udbygget i Østrig, i Tyskland og i Norge, tror jeg, et bedriftsrådssystem, som efterhånden skabte en reaktion i de europæiske lande, fordi man faktisk her kom ind på et system, hvorefter pligter og ansvar ikke var knyttet til hinanden.

Det er vor tro, at atmosfæren i dag er en anden, at samarbejdsudvalgene og alt det, de er udtryk for, har været med til at føre os frem, at besætteléstiden og alt, hvad dermed fulgte af større forståelse samfundsklasserne imellem, har betydet, at vi har en atmosfære omkring disse spørgsmål, som jeg

vil sætte mit håb til vil medføre et positivt resultat af det foreliggende forslag.

Karl M. Andersen: Jeg har stor sympati for dette lovforslags formål, et frugtbart samarbejde mellem kapital og arbejde, et frugtbart samarbejde mellem alle produktionens faktorer i samfundet. Det er nemlig det, der er grundlaget for folkets levefod: et frugtbart samarbejde til udnyttelse af teknik og arbejdskraft. Men jeg kan ikke se, at dette forslag om udbyttedeling virker så stærkt i den retning. Jeg er også modstander af, at man opretter flere kontorer og gennemfører mere kontrol. Jeg mener, at det netop er det, vi har for meget af. Det udbyttedelingsnævn på 9 medlemmer, som oprettes efter lovforslaget, skal også have et kontor, og meningen må vel være, at det skal lønnes af staten; det står der ikke noget om i lovforslaget, men det går jeg ud fra. Dette nævn skal føre kontrol, men jeg synes, at denne kontrol i dag udøves af skattemyndighederne, og derfor finder jeg, at udbyttedelingsnævnet i virkeligheden er overflødig.

De foregående ærede ordførere har til §§ 3, 4 og 5 knyttet kommentarer, som jeg kan tiltræde, men jeg vil gerne knytte en bemærkning til § 6, hvorefter aktieselskaber skal kunne fritages for skat af 25 pct. udover det beløb, de betaler i udbyttedeling. Denne paragraf skulle opmuntre virksomhederne til at gå ind i en plan om udbyttedeling, men hvis det skulle være denne skattelettelse alene, der skulle opmuntre aktieselskaber til at gå ind i en udbyttedeling med deres arbejdere, kan jeg ikke se, at noget aktieselskab kan have interesse deri, thi den vil kun betyde, at når et sådant selskab påtog sig at udbetale 10 000 kr. i udbyttedeling, fik det skattelettelse på 1 000 kr. Det kan ikke opmuntre noget selskab til at gå ind i udbyttedeling. Det eneste, der kan opmuntre et selskab til at gå ind i en udbyttedeling, må være, at udbyttedelingen skaber et mere effektivt samarbejde mellem arbejderne og virksomheden og dermed en produktionsforøgelse, der kan betale den større udbetaling og give selskabet en fortjeneste derudover. Det eneste, der kan skabe interesse for udbyttedelingen, er, at den kan blive til fordel for både aktionærer og arbejdere.

Den ærede forslagsstiller knyttede nogle bemærkninger til de tidligere ordføreres udtalelser og stillede spørgsmålet, om vi er tilfredse med forholdene, når alle erkender, at der ligger en mægtig velstandskilde i vort samfund ved et frugtbart samarbejde mel-